

Årstaängsvägen 5 b, 117 43 Stockholm

08 556 02 910

info@svenskatecknare.se

www.svenskatecknare.se

Kommentar till Kulturpropositionen från Lennart Eng, ordförande i Svenska Tecknare

Tid för Kultur?

Regeringen har lagt sin kulturproposition. Den gula skriften på drygt 150 sidor benämns "Tid för kultur". Hm tänker jag, vad betyder det? Tid för kultur? Ska det tolkas så att nu kan vi se fram mot en tid då kulturen kommer att uppmärksammas speciellt? En kulturtid.

Om det är denna förhoppning som väcks blir läsningen en besvikelse.

Visserligen kan man säga att kulturutredningen i våras bäddade för ett mardrömsscenario som gör att det mesta i propositionen framstår som relativt beskedligt men där finns inte heller mycket att hurra för.

En droppe i havet

18 miljoner, det är enligt kulturminister Lena Adelsson-Liljerot, de *nya* pengar tillförs kulturen kommande budgetår. Om jag minns rätt satsade Stockholms stad 49 miljoner för att sex segelbåtar skulle lägga till vid Skeppsbron några augustidagar i samband med Volvo Ocean race. Bara så att proportionerna ska vara klara. 18 miljoner är en droppe i havet!

Men det är kris, plånboken är tom. 1,6 miljarder, *extra*, ska satsas på vägar och järnvägar och det är inte den enda satsningen "ur krisen". Ta ett antal miljoner av dessa och lägg på kultur och kreativitet.

Kulturministern pekar själv ut "de kulturella och kreativa näringarna som den "snabbast växande sektorn i samhället", och det område där antalet anställda också växer snabbast. Bygg infrastruktur här, det kommer att löna sig. England och Norge är exempel på länder med expansiva satsningar på kultur och kreativitet.

Begränsade reformer

På regeringens hemsida fins det ett tillägg till "Tid för kultur" efter ett bindestreck står det också "tid för förändring". När regeringen beställde kulturutredningen var intrycket att det nu handlade om att möblera om i kultursverige. Utredarna levererade också därefter, med råge. Allt skulle göra om. Kulturpropositionen strävar i sin tur efter att hitta en väg mellan de monstruösa reformförslagen och verkligheten. Utredarnas analyser finns kvar i modifierad form men reformerna är begränsade och mer verklighetsanpassade. Samarbete i stället för sammanslagningar av myndigheter. Nya utredningar. Nedtrappning istället för nedläggning för tex. Riksutställningar. Men vad blir nästa steg?

Men "Tid för förändring" känns, just nu, mer som en efterklang till den verbala retoriken i utredningen.

Något bra i kulturproppen?

Det är bra att centrumbildningarna får en förstärkning 10 miljoner i två år. Kulturskaparna, upphovsrätten och digitaliseringen får åtminstone sina beskrivningar i kulturpropositionen. Däremot fins knappt några spår av en konstnärspolitik.

Årstaängsvägen 5 b, 117 43 Stockholm

08 556 02 910

info@svenskatecknare.se

www.svenskatecknare.se

Det är bra att man inte löpt hela linan ut när det gäller ändringarna i de kulturpolitiska målen. Kvalitetsbegreppet finns kvar. De nya målen är trots det en försvagning och urvattning i förhållande till de som gällt hittills.

Det är värt att notera att man efter en utredning som föreslår drastiska sammanslagningar lägger ett förslag på en *ny* myndighet som ska ansvara för statistik och utvärdering. Det förslaget kan man nog hälsa försiktigt positivt. Det uttrycker vad många remissinstanser efterlyste, mer och fördjupad kunskap om det kulturella landskapet.

Regeringens satsning på entreprenörskap och företagande inom kultursektorn är fortfarande omgiven av en massa frågetecken. Det verkar oerhört svårt för ansvariga politiker att bli konkreta. Innan vi ser en verklig dialog mellan kulturskapare och myndigheter i dessa frågor är det svårt att se vad det hela ska leda till. Tillväxtverket, Almi osv. måste få tydliga uppdrag riktade mot våra grupper. För övrigt vad görs för att stimulera marknaden?

Kulturbryggan tar över efter Framtidens kultur

Kulturbryggan lanseras som en efterföljare till Framtidens kultur. Staten skjuter till 25 miljoner med förhoppningen att andra intressenter ska stå för ytterligare lika mycket.

Man kan fråga sig om inte dessa pengar gjort ännu mer nytta för ”ny och experimentell kultur” förvaltade av kulturrådet.

Författarfonden kvar

Den uteblivna myndighetsreformen innebär också att Författarfonden fortsätter sin verksamhet i nuvarande form.

Inkomstgarantin för konstnärer avskaffas

Avskaffandet av inkomstgarantin för konstnärer känns som flera steg tillbaka när det gäller att skapa goda villkor för kulturskapare. De nuvarande garantiinnehavarna, 157 st, bibehåller sin garanti men inga nya garantier delas ut.

Runt garantin råder en del missuppfattningar. Det är ingen ”lön” som betalas ut varje månad livet ut. Den är just vad den heter, en garanti. Tjänar en innehavare under 214 000 om året fyller garantin på upp till det beloppet.

Det innebär att de flesta innehavarna inte använder sin garanti eller gör det med mindre summor.

Däremot fungerar den som ett pensionssystem eftersom garantin är livslång.

Det är alltså ett trygghetssystem som försvinner. Det hade varit bättre att reformera systemet och låta de medel som årligen reserveras för systemet men inte betalas ut i stället användas i stipendiesystem eller för andra ändamål som kommer kulturskaparna till del.

Årstaängsvägen 5 b, 117 43 Stockholm

08 556 02 910

info@svenskatecknare.se

www.svenskatecknare.se

Staten och regionerna

Den sk. portföljmodellen sjsätts vilket innebär att kommuner och regioner skall få bestämma om fördelning av en större andel av statens kulturpengar. Det blir för 2010 ingen fullskalig reform.

Man startar med region Skåne och en utredning som skall undersöka hur systemet skall utformas.

Den främsta risken många remissinstanser såg med portföljmodellen var att staten drar sig tillbaks som ansvarig för en nationell kulturpolitik och att regioner och kommuner kan göra prioriteringar, baserade på resurser, där kultur kan ställas mot sjukvård, skolor eller åldringsvård.

En konkurrens där kulturen kommer att dra det kortaste strået.

Jag tycker att man kan tala om en svag och vag kulturproposition. Svag ur finansieringssynpunkt vag inriktningmässigt. En sak återstår och måste upprepas: Se oss, se kulturskaparna, tala med oss samarbeta med oss. Vi har djupa kunskaper om våra olika arbetsfält. Vi tänker kreativt.

Kan det finnas en bättre samarbetspart om man vill att det ska vara "Tid för kultur"?

LE 090922